

OTSUS

07.11.2017 nr 5-5/2017-058

Koondumisele nr 29/2017 VAKLAK Osäühing / Torma Põllumajandusosäühing loa andmine

1. Koondumine

13.10.2017 esitas VAKLAK Osäühingu volitatud esindaja Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt VAKLAK Osäühing (registrikood 11666819), A.V. (isikukood [...]), HAMM VARA OÜ (registrikood 11108746), A.S. (isikukood [...]), K.L. (isikukood [...]), L.P. (isikukood [...]), S.L. (isikukood [...]) ja Baltwood AS (registrikood 12711516) sõlmisid 09.10.2017 osade ostulepingu, mille järgi VAKLAK Osäühing omandab 100% Torma Põllumajandusosäühingu osadest.

Tehingu tulemusena kuulub Torma Põllumajandusosäühing koondumise teate esitanud VAKLAK Osäühingu valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 13.10.2017 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks VAKLAK Osäühing ja Torma Põllumajandusosäühing.

VAKLAK Osäühing (edaspidi Vaklak) kuulub Austria äriühingu Custos Vermögensverwaltungs GmbH valitseva mõju alla, mis on omakorda Custos PSG tütarettevõtja. Custos PSG üle omab valitsevat mõju füüsiline isik Wolfgang Leitner (isikukood [...]).

Vaklakil 2016. aastal müügitulu puudus, tema põhitegevuseks on tütarettevõtjate haldamine. Vaklaki kontserni kuuluvad tütarettevõtjad tegelevad peamiselt põllumajandusega, st piimakarjakasvatuse ja taimekasvatuse (heintaimed, teravili, raps) ning –müügiga. Tütariühinguteks on:

- Osühing Aaspere Agro (100%), põhitegevusalaks on teraviljakasvatus.
- Nordwinter Osühing (100%), mis tegeleb põhiliselt teravilja kasvatusel.
- AS Peetri Põld ja Piim, mille põhitegevuseks on piimakarjakasvatus, sh piima tootmine ja müük, loomade müük ning teraviljakasvatus ja müük.
- Osühing Rebruk Farm (100%), mis tegutseb Järvamaal Roosna-Alliku vallas ja mille põhitegevusala on piimakarjakasvatus. Lisategevusala on taimekasvatus heintaimede, teravilja ning rapsi kasvatamine.
- Tammsaare OÜ (70,27%), mille põhitegevusalaks on piimakarjakasvatus.

Lisaks omab Vaklak kontserni äriühingute kaudu valitsevat mõju Mäe Põllumajandusühistu üle, mille tegevusalaks on põllumajandussaaduste tootmine, kokkuost, töötlemine ja realiseerimine. Samuti omab Vaklak osalust (49%) AdaHold OÜ-s, RistiHold OÜ-s, Friestein OÜ-s ja Turvinvesteeringud OÜ-s (edaspidi koos sidusettevõtjad). Sidusettevõtjate tütarettevõtjad on Adavere Agro AS, Risti Agro AS, Koigi OÜ, Aravete Agro AS.

Torma Põllumajandusosühingu (edaspidi Torma) tegevusaladeks on taimekasvatus, piimakarjakasvatus, piima ja veiseliha tootmine ning müük, põllumajandusmasinate ja –seadmete remont, ning põllumajanduslike tööde ja teenuste osutamine.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste 2016. aasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa.

Konkurentsiametile esitatud koondumise teate kohaselt kattuvad Vaklaki ja Torma tegevused horisontaalselt, mõlemad tegelevad põllumajandusega. Koondumise osaliste põhitegevusalaks on piimakarjakasvatus, st toorpiima tootmine ja müük. Samuti kasvatatakse ning müüakse teravilja ja rapsi. Piimakarjakasvatusega kaasneb

kõrvaltegevusena elusloomade müük, sh müüakse praagitud loomi tapamajadele lihaks ja elusloomi teistele farmidele.

Käesoleva koondumise puhul analüüsitakse konkurentsiolukorda toorpiima tootmise ja müügi, teravilja ja rapsi kasvatamise ja müügi ning elusloomade (veiste) müügi kaubaturgudel Eestis.

3.2.1 Toorpiima tootmise ja müügi kaubaturg

Vaklaki ja Torma tegevused kattuvad horisontaalselt piimakarjakasvatuse tegevusalal, milleks on toorpiima tootmine ja müük. Statistikaameti avaldatud andmete¹ kohaselt oli 2016. aastal piimatoodang Eestis 714 700 tonni ning keskmine piima kokkuostuhind 236.72 eurot, seega hinnangu andmisel võib järeldada, et toorpiima tootmise ja müügi kaubaturu maht rahalises väljenduses oli ligikaudu 170 miljonit eurot. Samal ajaperioodil tootsid ja müüsid Vaklaki kontserni kuuluvad ettevõtjad toorpiima ligikaudu [...] euro eest ja Torma ligikaudu [...] euro eest, millest tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühiseks turuosaks ligikaudu [0-5]%.

Kuivõrd koondumise osaliste ühine turuosa moodustas 2016. aastal ligikaudu [0-5]%, ei ole Juhendi mõistes tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

3.2.2 Muud koondumisega seotud kaubaturud

Käesoleva koondumise osalised tegutsevad ühtlasi ka teravilja ja rapsi kasvatamise ja müügi kaubaturgudel ning elusloomade (veiste) müügi kaubaturul.

Statistikaameti avaldatud andmete² kohaselt oli 2016. aastal teravilja- ja kaunvilja ning rapsiseemne kokkuostu kogus Eestis 934 323 tonni ning keskmine teravilja kokkuostuhind moodustas 132.85 eurot, sellest tulenevalt oli teravilja müügi kaubaturu maht ligikaudu 124 miljonit eurot. Samal ajaperioodil müüsid Vaklaki kontserni kuuluvad ettevõtjad ja Torma kokku teravilja ja rapsi ligikaudu [...] euro eest, millest tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühiseks turuosaks ligikaudu [0-5]%.

Elusloomade (veiste) kokkuostu maksumus oli Statistikaameti andmetel³ Eestis 2016. aastal 18 miljonit eurot, millest kujuneb koondumise osaliste ühiseks arvestuslikuks turuosaks [0-5]%.

Eelnevat arvesse võttes, puuduvad käesoleva koondumise puhul Juhendi tähenduses horisontaalselt mõjutatud kaubaturud. Kuna käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude ega geograafilise turu täpne piiritlemine vajalik.

4. Hinnang koondumisele

¹ <https://www.stat.ee/34227>

² <http://www.stat.ee/34223>

³ <http://www.stat.ee/34229>

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Toorpiima tootmise ja müügi kaubaturul on koondumiste osaliste suuremateks konkurentideks AS Trigon Dairy Farming Estonia valitseva mõju all olevad äriühingud (AS Väätsa Agro, OÜ Kaiu LT), Osäühing ESTONIA, Osäühing Vändra, AS Tartu Agro, OÜ Halinga.

Isegi kui arvestada, et Vaklakil on lisaks kontserni äriühingutele osalused ettevõtjates, mis tegelevad samuti piimakarjakasvatusega, ning mille turuosad toorpiima tootmise ja müügi kaubaturul on kokku ligikaudu [0-5]%, jääb lõplikuks ühiseks turuosaks ligikaudu [5-10]%. Seega ei ole ka kontserniga seotud äriühinguid arvesse võttes Juhendi mõistes tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga.

Teravilja ja rapsi kasvatamise kaubaturgudel tegutseb hulgaliselt ettevõtjaid ning turuosad on ühtlaselt jaotunud. Suurimate konkurentidena on koondumise teates ära märgitud OÜ SADALA AGRO, Osäühing ESTONIA, Osäühing Koplímäe Agro, aktsiaselts Perevara ning HAAGE AGRO OSAÜHING.

Elusloomade (veiste) müügi kaubaturul on koondumise osalised suuremate konkurentidena nimetanud aktsiaseltsi Väätsa Agro, Osäühingut Vändra, Osäühingut ESTONIA, AS-i Tartu Agro ja OÜ-t Halinga.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei teki horisontaalselt mõjutatud kaubaturgusid ning koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1

otsustan:

anda luba VAKLAK Osäühingu ja Torma Põllumajandusosäühingu koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet

võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsiameti juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 07.11.2017 otsuse nr 5-5/2017-058 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 08.11.2017.